

ARNHEMSCHE

COURANT.

Dingsdag

den 18 April.

FRANKFORT, den 13den April.

Berigten uit Napels, van den 1sten Maart, melden, dat er, ter eere van Groot-vorst *Michael* van Rusland, bij Capua groote manoeuvres plaats hebben. Al de troepen, welke in de nabijheid liggen, zijn daartoe in gemelde vesting bijeengetrokken. De hoofdstad Napels was deswege kortstondig geheel van garnizoen ontbloot; en de nationale garde had de eer; voor de eerstemaal, de wachtposten in de residentie te betrekken. — Verder behelst een brief uit Napels het volgende: Is der vreemdeling moet zich ten hoogste verwonderen over mishandelingen, waaraan de gemeene man hier van de zijde der soldaten dagelijks blootgesteld is. Zoo was ik voor eenige dagen ooggetuige, van een voorval, dat wel in geen ander Europisch land zou geduld worden. Een landman, die met rustigen tred zijne pijp rookende door de straten reed, had het ongeluk, dat zijn mannezel eenen voorbijgaanden soldaat ligt aan den arm raakte. Laatstgemelde trok dadelijk zijn sabel (met welke zij terstond bij de hand zijn), en sloeg zoo lang op den gemen boerenjongen, tot deze bewusteloos ter aarde viel. Bij zulke gelegenheden toonen die menachen hunnen heldenmoed, terwijl zij op den reuk van het vijandelijke knaid de wapens wegsnijten en gaan loopen wat zij kunnen. De politie laat zulke voorvallen ongestraft en hare agenten blijven ledige aanschouwers; zelfs personen, die wegens hannonen rang niet alleen bevoegd, maar ook verplicht zouden zijn, om zulk eene schandelijke handelwijze tegen te gaan, ziet men onverschillig voorbijgaan, als ging het hun volstrekt niet aan.

— Brieven uit Livorno melden, dat zich onder de schooljeugd aldaar een revolutionaire geest geopenbaard heeft. De altijd zachte Toskaansche regering heeft de zaak zoo behandeld, als zij verdiende; 35 van die knapen hadden aan eenvoudige ontwerpen deel genomen; van dezelve werden de vreemden naar hunne haardsteden terug gezonden, en de inboorlingen aan de schoolstraffen onderworpen.

— Te Padua heeft een jonge Duitsche kunstenaar, *Dr. Ernst Forster* uit Munchen, die zich om wetenschappelijke oogmerken aldaar ophoudt, eene gewigtige ontdekking gedaan. Eene geheele kapel met schilderstukken uit de veertiende eeuw, die men sedert onheugelijke jaren voor bedorven en afgekrabt hield, heeft hij uit stof en vuilnis te voorschijn gebragt. Zij zijn onder deze korst goed behouden gebleven, en behooren stellig tot de schoonste werken, die men uit gemelden tijd kent.

— Er zijn berigten uit Konstantinopel tot den 22sten Maart ontvangen. Zij melden onder anderen het volgende: De surpercargo en de kapitein van den Engelschen schooner *Vixen*, de heeren *Childs* en *Bell*, zijn uit Odessa te Konstantinopel aangekomen, en de overige manschap wordt dagelijks verwacht. Zij prijzen zeer het gedrag van de Russische overheden jegens hen, en men zegt, doch weet niet op welken grond, dat zij van de Russische regering, doch uitdrukkelijk slechts bij wijze van gunst, volledige schadeloosstelling zullen bekomen. Over 't algemeen wordt aan deze zaak, waarover aanvankelijk zoo veel gesproken werd, thans weinig gewigt meer gehecht, ofschoon, volgens zekere tijdingen, het Engelsch eskader in den Archipel onlangs aanmerkelijk is versterkt geworden. — Den 18den Maart is de Kurban Bairam te Konstantinopel op de gewone wijze gevierd. De Turksche zoldaten zijn bij deze gelegenheid voor de eerstemaal in roode uniform, naar het model der Engelsche, verschenen.

— De ziekte te Konstantinopel ongehouden en de griep was aan het verminderen; maar daarentegen begonnen nu de kinderpokken te heerschen.

— Uit alle deelen van Duitschland ontvangt men tijdingen van de groote menigte sneeuw, welke in de eerste helft dezer maand gevallen is. Op verscheidene plaatsen lag dezelve voeten hoog, de gemeenschap was gestremd, en in verscheidene dagen kwamen de gewone brievenposten niet aan.

PETERSBURG, den 5den April.

De *Russische Invalide* meldt het volgende: « De luitenant van het regiment Chevalier-garde van Hare Majesteit de Keizerin, de baron van *Heeckeren*, wordt, ingevolge vonnis van den krijgaraad, wegens zijn duel met den kamer-jonker van het Keizerlijke hof, *Alexander Puschkin* (een uitstekend dichter), die ten gevolge van de wond, bij dit duel bekomen, overleden is, van zijnen rang en van den door hem verkregen Russischen adel vervallen verklaard en tot gemeen soldaat gedegradeerd.

Het *Journal de St. Petersburg* meldt het volgende: « Ten gevolge

van een bekendmaking van de geprivilegeerde maatschappij, ter verlichting van Petersburg met draagbaar gas, is dezelve in staat, om van nu af hare werkzaamheid te beginnen. Alzoo wordt het stelsel van de heeren *Dobier* en *Dromet* gevolgd, hetwelk zoo eenvoudig en gemakkelijk uit te voeren is, dat zulke te Petersburg, in weerwil van het strenge jaargetijde, minder dan 3 maanden voldoende waren, om het in volle werkzaamheid te brengen. Een der grootste voordeelen van dit stelsel bestaat daarin, dat bij het volgen van hetzelfde alle gevaar afgewend wordt, daar het gas niet te zamen geperst wordt, met de plaats der productie in geene verbinding staat en slechts in kleine hoeveelheden vervoerd en verdeeld wordt. Het draagbare gas, uit vette en harsige zelfstandigheden verkregen en derhalve niet met het steenkoolgas te verwarren, bevat geen ammoniak, ontwikkelt geen zwaarvelchtig gas, heeft geene nadeelige uitwerking op den glans der metalen, kleuren en stoffen, verspreidt geen reuk en weinig warmte, en deszelfs invloed op de lucht is niet zoo merkbaar, als die der olielampen.

PARIJS den 13den April.

De instructie van het proces van *Champion* wordt met onvermoeiden ijver voorgezet. Men heeft nog een persoon gearresteerd, stelsel men zegt, dat in die zaak gewikkeld is; hij heet *Roger*, straatmaker, wonende in de straat *Charenton*.

— De politie heeft een der aanplakkers van oproerige plakaten tegen de muren van Parijs in hechtenis genomen. Ook heeft zij een nieuw heilich werktuig opgehaald bij eene dame, wonende in de straat *Quai des Grues*, wijk van het arsenaal. Dit moordtuig gelijkt naar eene kleine comode, is 2½ voet lang en een voet hoog. Het is uit koper te zamen gesteld en geschikt om een groot getal loopen, welke door derzelver rigting een kruisvuur kunnen maken, te bevatten. Het is door den broeder van die dame gemaakt, die zich thans in Engeland bevindt. Zijne zuster is over deze in beslagname niet ongerust, daar het werktuig reeds voor lang gemaakt schijn te zijn.

— In de voorstad *du Temple* hebben eenige bijeenkomsten plaats gehad, welke veel ongerustheid hebben veroorzaakt; dezelve hebben echter geen verdere gevolgen gehad.

— De politie is sedert eenige dagen voor eene volksbeweging bereed en heeft daarom overal talrijke agenten en *sergens de ville* rond gezonden. Sedert eenige nachten ziet men ook talrijke patrouilles door de straten rijden. Volgens sommigen, heeft deze waakzaamheid bij elke verandering van het ministerie plaats. Heden morgen vond men in de straat *st. Anvoje* drie plakaten tegen de muren, waaraan het volk tot opstand werd aangezet.

Er zijn wederom drie personen gearresteerd en naar de prefectuur van politie gebragt, als beschuldigd deel genomen te hebben aan de bijeenkomsten, welke in den nacht van den 9den op den 10den in den faubourg *du Temple* hebben plaats gehad.

— In den nacht van den 9den op den 10den dezer zijn twee personen gearresteerd; zij werden door eene groote eskorte vergezeld, naar de Concergerie gebragt en aldaar buiten toegang gesteld. Een derzelve, zegt men, wordt door een bijzondere waker gestreng gadeslagen.

— Le *Charte* deelt heden avond de volgende telegraphische depeche mede:

» Bayonne den 11den April 1837

» De generaal *Iribarren* is tot onder-koning van Navarre benoemd, en tot commandant van de troepen van die provincie, in plaats van den generaal *Saarsfield*.

» Men heeft nog geene belangrijke beweging gemaakt.

Van den 14den

Het nieuwe ministerie is nog niet benoemd.

— In het postscriptum van eenen particulieren brief leest men: « 4½ ure. Alles is weder vernietigd. Thans heeft de heer *Molé* in last, een kabinet zamen te stellen.

— Vrij talrijke zamenscholingen hebben ook gisteren avond nog weder in den faubourg *St. Jacques* en in dien *du Temple* plaats gehad. Groeper van een vijftig en zestigtal jongelieden zag men er heen en weer wandelen, onder het zingen van republikeinsche liedjes. Zoo men zegt, zijn ook wederom door de politie stielijke republikeinsche aanplakzels afgeschied.

— De kamer der afgevaardigden verloor heden een droevig aanzien. Het ongeduld en de neerslagtigheid verspreiden zich van alle kanten. De redevoeringen worden met eene dootsche stilte ontvangen. Elk had de oogen op de ledige banken der ministers gezet, en scheen de afwezigheid van deze verandwoordeligen, welke het leven

van een vertegenwoordigend gouvernement uitmaakt, te beschuldigen.

(Journal des Debats.)

— Een onzer dagbladen spoort met de dringende van het benoemen van een nieuw kabinet, en zegt: *Men verwacht, dat de baron d'Arcole, kapitein Dumon d'Urville, is uitgelopen, om nieuwe ministers te ontdekken.*

— Heden nacht vond men weder in verscheidene kwartieren oproerige plakaten aangeplakt.

— Men verspreidt het gerucht, dat de troepen van de bezetting van Parijs gewaarschuwd zijn, zich voor alle gebeurtenissen in gereedheid te houden. Het dagblad *le Siecle* meent, dat de doctinaars de ongerustheid vergrooten, om aan het publiek de behoeften te doen zien, dat zij weder aan het bestuur komen. Wat hiervan zij zeker, is het, dat men niet zonder ongerustheid is, te meer, daar in eenige straten meer dan 300 vensterbanken, alleen in den nacht van maandag op dinsdag, zijn ingeworpen, waarom het dan ook noodzakelijk is, om meer waakzaamheid aan den dag te leggen.

AMSTERDAM, den 15den April.

Heden ochtend hebben de Prinsen, zoons van den Kroonprins, vergezeld van den Generaal Baggelaar, de Lands werf bezocht.

Vervolgens heeft de Prins met twee zijner zonen uitgereden.

Tegen den middag hebben H.H. K.K. H.H. de Kroonprins en Doortuchtige Gemalin het Koninklijk Museum met een bezoek vereerd. Later was er receptie van dames bij de kroonprinses.

Zijne Majesteit heeft heden den Artesiaanschen put bezigtigd.

Des namiddags is er Groot Diner ten hofe.

Morgen woensdag zal de Koninklijke Familie de Godsdienstoefening in de Gereformeerde Nieuwe Kerk bijwonen.

Vermoedelijk keert het Koninklijk gezin morgen in den namiddag, naar de residentie terug.

Van den 16den.

Dezen morgen heeft Z. M. de Koning, benevens H.H. K.K. H.H. de Prins van Oranje en Hoogstezels beide zonen, in de kerk de godsdienstoefening bijgewoond, onder het gehoor van D. van Voorst, die tot tekst zijner lezrede de woorden gekozen had van Joh. 1: 9. Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongetuigheid.

Omstreeks één ure is het Koninklijk gezin naar de residentie wedergekeerd.

AMSTERDAM, den 16den April.

Beurs van den 14 April.

Uit hoofde van het slechte weder zijn uit Spanje te Parijs geene nadere berichten ontvangen; men twijfelt zeer, of het gerigt van de overwinning, welke door Cabrera zou behaald zijn, wel echt is. Het Fransche ministerie is nog niet geslondeerd, en dit werkt eenigzins nadeelig op den prijs der Fransche effecten.

In de heden gehouden bijeenkomst der teekenaars, ten behoeve van den spoorweg op Haarlem, is besloten, om denzelven te beginnen; dadelijk heeft zich heden ter beurse een handel in deze actien geformeerd, en men betaalde dezelve met 2, 3, ook 4 pCt. premie.

Beurs van den 15 April.

De hollandsche berichten zijn heden weder zeer onbeduidend. Uit Spanje geen nieuws. Men wilde heden ter beurs weten, dat de inschrijving in de nieuwe 5 pCt. meender zonde bevoelen hebben, dat de gevraagde 19 miljoen. Ik maak dit als gerucht.

De handel was heden over het algemeen zeer gering; alle onze binnenlandsche, als ook vreemde effecten zijn bijna geheel als gisteren. Haarlemmer spoorweg van 6 pCt. premie tot 20 pCt. geklommen, tot 112 achteruitgegaan een 116 gebleven.

Blijvende prijzen ten 4½ uur.

Holland. 2½ pCt. 52½; 5 pCt. 100½; kansbiljetten 22½; oud sijnicaat 93½; nieuw 76½; oude aandelen handelmaatschappij 183½; 4 pCt. Oost-Indië 90½; 5 pCt. 97½; 7.

Spanje. Ardoin 21½; Paas ve 6½.

Effecten-Societeit van 16 April.

Ofschoon er heden volstrekt geene nadere tijdingen uit Spanje ontvangen zijn, leden de Spaansche schuldbrieven eenen achteruitgang van bijna 1 pCt. doordien dezelve te Londen en te Antwerpen in gelijke mate gevallen zijn.

De werkzaamheid der armen ontmoedigt de speculanten in deze effecten; daarbij komt, dat met primo Mei wederom ½ jaar rente verschijnt, en men niet verwachtten kan iets gunstigs daaromtrent te vernemen. Ardoin 20½, ½ gedaan.

Holland. 2½ pCt. 52½ en 7½ verhandeld.

Mengelwerk.

Berispingen uit de Tweede Kamer.

— Onbewimpeld zijne gevoelens te ontwikkelen, en de bezwaren met bescheidenheid voor te dragen, welke ons, ingevolge onze overtuiging aansporen, om de voordragten der re-

gering goed, of af te keuren, beschouw ik als eene pligtmatige verzekering en geruststelling voor diegenen, welke ons benoemd hebben om hunne belangen in deze vergadering te vertegenwoordigen, waardoor onze gevoelens en onze belangstelling in het welzijn van het vaderland worden aan den dag gelegd." (De heer VAN NAGELL; Zitting 9, Staats-Courant 15 Maart).

Met groot genoegen zagen wij, door de bovenstaande woorden van een voortreffelijk lid der Kamer, een lang gekoesterd gevoelen bevestigd. Nimmer toch konden wij ons overreden, dat een volksvertegenwoordiger, die niet nu en dan, althans in zwaarwichtige onderwerpen, een openlijk getuigenis zijner gevoelens aflegt, geheel aan zijne roeping voldoet. Het is waar, men kan, ook zonder redevoeringen te houden, als lid der Staten-Generaal nuttig zijn; men kan het zijn, maar hoe weet dan de natie, dat men het is? En het nut, het welk men stichten kan, zonder ten aanhoore des lands te spreken, neemt gansch niet weg, dat men zich bij gelegenheid openlijk zou kunnen verklaren.

Een voornaam doeleinde van den constitutioneelen regeringvorm is, bij de natie, zoo veel mogelijk bij de geheele natie, en ten minste bij het verlichte en nadenkende deel derzelve, genegenheid en belangstelling, niet alleen voor het Vaderland, maar ook voor den vaderlandschen regeringvorm, aan te kweken en te bevestigen. Daartoe bestond geen beter middel, dan de nationale zaken wezenlijk nationaal te maken, dat is, de natie er in in te wijden, en eenig aandeel aan; eenigen invloed op, te geven. Door haar nu in eene openbare vergadering te doen vertegenwoordigen, waarin de voornaamste staatsaangelegenheden openlijk behandeld worden, verneemt zij wat de regering wil, en wat diegenen, die haar vertegenwoordigen en als hare tolken optreden, beweren, dat zij wil, of althans, zou behooren te willen. Dan kan zij zich, door middel van de vrije drukpers, — de voornaamste waarborg en het voornaamste wapen der burgerlijke vrijheid, — mede in de zaak mengen, en ook haar gevoelens omtrent de handelingen der regering en de beweringen of het gedrag harer vertegenwoordigers kenbaar maken. Zij kan bezwaren uiten, zij kan raad geven, zij kan prijzen, zij kan afkeuren, — en, wat men zegge, hare stem heeft zeer veel invloed. Dit weet zij, en daardoor vermeerderd hare belangstelling in de vaderlandsche zaken, en — hetgeen van hooge waarde is — haar nationaal gevoel. Dwaalt zij, zij kan worden ingelicht; is zij ongerust, men kan haar gerust stellen. Doch dit alles vervalt, zoodra de staatszaken niet meer openlijk behandeld worden. Wanneer de vertegenwoordigers niet onbewimpeld hunne gevoelens ontwikkelen, en hunne bezwaren voordragen, maar zich beperken om bij elke gelegenheid, als automaten, voor of tegen eene voorgedragene wet te stemmen, wat verneemt dan de natie? Welken invloed oefent zij dan op de staatszaken? Welk belang stelt zij dan in eenen vertegenwoordigenden regeringvorm? Men zegt: zij kiest hare vertegenwoordigers; nu, dat kiezen daargelaten, en gesteld zij koos za werkelijk, — indien dan die gekozenen naderhand geene blijken meer geven van hunne gevoelens, en met hunne ontoegelichte stem, de staatskar op eenen, het zij te regt, het zij ten onregte, door de natie afgekeurden weg laten voeren, vervalt dan niet schier al het nut der volksvertegenwoordiging? — Indien onze grondwet beoogd had, de geheele medewerking der natie, den geheelen invloed derzelve op de regering, aan eenige weinige mannen, als vertegenwoordigers over te dragen, waarom zou zij dan de leden der Tweede Kamer slechts voor drie jaren verkiesbaar hebben gemaakt? Waarom dan niet voor hun leven? Hoe langer toch in de Kamer, hoe meer ondervinding; hoe meer kennis van zaken. Neen; de grondwet had den Koning eenen Raad van State toegevoegd, alle mannen van onderstelde kennis en ondervinding; had den Koning vrije keus gelaten omtrent zijne ministers; had de geheele Eerste Kamer door hem verkiesbaar gemaakt; waarborgen genoeg voorzeker om eene groote mate van kunde, ondervinding en bedaardheid in 's lands bestuur te hebben; de Tweede Kamer daarentegen moet meer volk, moet meer of minder in de hand der natie zijn; moet onbewimpeld de gevoelens, de bezwaren, de bedenkingen, die de natie hebben kan, voordragen, en dit naam der natie perken stellen aan de mogelijke misgraven, in zake van de te eenzijdige magten der regering. De Tweede Kamer behoort als het ware de kamplaat te wezen van al de verschillende belangen, van al de verschillende inzichten, van al de verschillende gevoelens; opdat de waarheid, door de discussie blijkbaar geworden, in de natie overga, en den nationalen wil vorme, of althans wijzige. En ten einde de natie wete, dat hare vertegenwoordigers die roeping beseffen, en bij den wil tevens de bekwaamheid en de kracht hebben om er aan te beantwoorden, daartoe moeten die vertegenwoordigers openlijk voor hunne gevoelens uitkomen, en verklaren, waarom zij dus en niet anders handelen. Is dan de natie met hunne handelwijze niet te vreden, vindt zij hunne bekwaamheden ontoereikend, zoo kan zij, voor zoo verre bij haar staat, hen door anderen doen vervangen. Gemakkelijker, voorzeker, is het, een blind vertrouwen te verderen, en nooit uit 's uitsel van zijn ja of neen te geven, — maar de Tweede Kamer is geen Provenierhuis.

Er is een uur voor het oordeel van God.

« Ut non modo causae eventusque rerum, qui perumque
fortuiti sunt, sed ratio etiam causaeque noscantur. »
TACITUS Hist. I, 4.

(Vervolg en Slot. Zie *Arch. Cour.* 13 April.)

Van dat oogenblik af, rigt zich Frankrijk in, onder den invloed van het leenrecht, oorspronkelijk een stelsel van bescherming en onderlinge verdediging, waarin de zwakke zich aan eenen sterkeren aansloot, die zich dan verbond hem hulp te verlenen in ruil van de dienst, welke hij van hem ontving; en dit, opklimmende langs eene onafgebroken keten, tot aan den sterksten van allen, tot aan den vorst. Maar een gedeelte der bevolking, zonder vrijheden, zonder erkende regten, aan de klei verbonden, als redeloos vee, bleef buiten deze keten, wier schakels, tegen elkander aanslaande, zich ras onderling braken. De orde, die men gehoopt had, werd weldra geverloden en regeringloosheid. Intusschen vielen er twee zaken voor: De koninklijke magt vergrootte zich door tusschenkomst in de twisten harer vasallen, welke zij langzamerhand aan hare regtbank onderwierp, en van hunne voorregten beroofde. De voortgang van handel en nijverheid vermeerderde de bevolking der steden, en er ontstond een nieuw bestanddeel in den staat, de burgerij. Deze, hare kracht gevoelende, gevoelde tevens hare regten en wilde ze genieten. Van hier de allengsche vrijverklaring der gemeenten, vrucht van zoo veel strijdens en zoo veel arbeids. En evenwel nam de koninklijke magt steeds toe, steeds voorregten, eerst der groote baronnen, vervolgens des geheelen adels inzwelgende. Lang weerstond hij, doch te vergeefs. RICHELIEU bragt hem de laatste slagen toe. Zijne voormalige politieke magt, in hofonderscheidingen veranderd, verloor zich, onder LOUWIJK XIV in de voorzalen van Versailles. Er bleef niets van over, dan hetgeen het volk drukt zonder den monarch te hinderen. Bij het aan alle zijden uitgebreid gezag van dezen, werd er niet meer gerept van de oude charters der gemeenten, noch van hare zoo moeilijk verkregene vrijheden. Alle regten losten zich op in de volstrekte magt van een' eenigen. Tersond begon er nu in de diepten van dat tegenatuurlijke despotismus een duistere arbeid van godsdienstige, zedelijke en staatkundige ontbinding. De oude instellingen waren niet meer dan hare eigene schimmen. Al het nog overige leven had zich in den boezem des volks teruggetrokken. Getroffen door het licht, welks eerste stralen, door de dikke, boven de maatschappij verzamelde nevelen doorbrekende, zich aan den horizon vertoonden, als de nog onzekere dageraad van de groote toekomst, welke de Voorzienigheid der wereld bestemde, vraagt het volk zich wat het is, wat het zijn moet, en plotseling onspringende, zegt het op zijne beurt: *De staat ben ik*; en nu opent zich een nieuw tijdperk, het tijdperk der gelijkheid, der vrijheid, der menschelijke verbroedering, het tijdperk der volkeren. Verdrukkende wetten, onbillijke onderscheidingen, voorregten van geslacht en gilden, verouderde en barbaarsche gewoonten, en de troon en de altaren zelven ontheiligd, alles wankelt, alles valt, alles is weggevaagd; gelijk, in eenen dag van storm, de zee het van wormen doorknaagde wrak van een op de klippen verlaten schip uit de ocea slaat en verstuipt. *Er is een uur voor het oordeel van God.*

Een vast vertrouwen in zijne toekomst, schitterende en zoete verwachtingen vervulden het hart van het volk. Men zet zich aan het werk, om, op de eeuwige zuilen van regt en billijkheid, het maatschappelijk gebouw te hernieuwen. Het verhef zich snellijk, en als van zelve, verwonderlijke vormen van eenvoudigheid en grootheid aan het oog vertoonende. Maar ziedaar de oude maatschappij, zich oprigtende uit haar graf, die eene laatste poging wil wagen. Er moet gestreden worden, en in den strijd, waarin de heldenmoed der vrijheid aan de wereld ongehoorde voorbeelden van opoffering en volharding gaf, vielen er dingen voor zonder naam, waarover de menschelijkheid eenen sluier moet werpen, gelijk God zelf de verschrikkelijke geheimen des doods heeft onsluierd. De loop der revolutie werd er door gestremd. Van binnen en van buiten volgden oorlogen op oorlogen. De gestadig verkoelde; de vraagpunten verwikkelden zich; het eigenbelang, zoo vaardig om te herleven, en het verschil van meeningen verzwakten in de zielen de heilige liefde des Vaderlands. Men week af van den oorspronkelijken weg. Een krijgsman, vol geestkracht smeedde met den roem een heilloos komplot tegen het volk. Hij deed alles wat zij doen, die willen heerschen: hij omgaf zich met mannen aan zijne fortuin gekluisterd door voordeelige en vereerende onderscheidingen; hij schiep nieuwe bevoorregte standen. De gelijkheid, de vrijheid, gevaarlijke droomen bestempeld, vielen onder de slagen van den gekroonde soldaat. Hij vleide zich, in zijnen waan, de toekomst der menschheid te verkrachten. Maar het regt, vroeg of laat, hervat zijn gezag, en er zijn wetten die men nooit straffeloos schendt. Wat is dat voor een schip, zoo somber de Atlantische baren doorklievende? Waar gaat het henen? Wien draagt het? *Er is een uur voor het oordeel van God.*

Na eenen brandenden dag tegen den avond, ziet men somwijlen aan het met wolken bezwangerde westen, eene flikkering van schitterend licht en wonderlijke tint, laatst vaarwel van den hemelbol die onder den horizon gaat dalen: zoo vertoonde zich de oude, door het absolutistisch Europa herstelde monarchie. Onvermogen om het verledene, dat zij voorstelde, te doen herleven, bood zij het tegenwoordige een verbond; zij vroeg het zijn leven, om het geraamte, dat de koninklijke diplomatie had opgegraven, te bezielen. Het verbond werd gesloten, en van weerszijde opregtelijk, want niemand voorzag er de onvermijdelijke gevolgen van, en iedereen haakte naar rust. Een tweevoudig beginsel, een tweevoudig belang, onderling onvereinbaar, werden te zamen in de constitutie van den staat ingevoerd. Het kon niet anders of zij moesten, zich ontwikkelende, spoedig hunne vijandschap bezerken. Van daar wederzijdsch mistrouwen en haat; van daar een voortdurende kamp, tot dat een dier twee beginselen onherroepelijk zou hebben overwonnen. De zaken en de mannen der verledentheid

waarden als schimmen, maar als dreigende schimmen; door de nieuwe maatschappij: zij schrok toen zij de graven zag opengaan, de oude dodden zich bewegen, en hunne lijkgewaden in haar midden slegpen. De restauratie inmiddels, tot haar behoud gedwongen, om hetgeen zij haar regt noemde te handhaven, bemagtigde telken dage de regten zelve, die zij hares oorsprong als opreiking uitgekroten, lagen met de goddelooze leer der nationale souvereiniteit onder eenen onverbiddelijken ban. Men hernieuwde met wetten en met alle middelen, waarover de magt beschikt, het gebouw, sinds eene halve eeuw met mos bedekt. De voorregten, allerwege herlevende, sietten het volk verachtelijk terug in zijne beleedigende vernedering, in zijne staatkundige nietigheid en in zijne ellende. Voor hetzelfde geene hoop op betere toekomst; geen vooruitgang voor de maatschappij, eenwig lijdelijk in de hand harer meesters. Maar de Voorzienigheid, welke de wil der Koning niet kluistert, had in haren onwrikbaren raad andere plannen beraamd. Zij blaast in het hart des volks een dier plotselinge besluiten, die in een oogenblik de gestalte der zaken veranderen. Het werk van veertien jaren is in drie dagen vernietigd. Men had den weg der toekomst toegemetseld, nu ligt hij weer open, en op dien der verledentheid ziet men drie geslachten van Koningen zich droevig verwijderen, en in eenzaamheid verdwijnen. *Er is een uur voor het oordeel van God.*

De bestemmingen des menschedoms zijn moeitevolle bestemmingen: steeds is er eenige hindernis te verwinnen, eenigen tegenstand te weerstaan. Steeds worstelend moet het voorwaarts schreden, maar daarentegen kan ook geene magt het stuiten in zijnen gang. Hoe zekerder zij, die het pogen, wanen te slagen, des te nader zijn zij hunnen val. Terwijl hunne lippen reeds de eerste toonen van hun zegelied aanheffen, schalt er eene stem uit den hooge, die den verdrukten volkeren, der lijdende natien toeroept: **ER IS EEN UUR VOOR HET OORDEEL VAN GOD.**

Onderwijs.

Eerste Artikel.

Nederland heeft den lof niet noodig van enkel buitenlanders, om gesteld te worden onder de beschaafde en verlichtste volken van ons werelddeel, en toch is het streelend als men iemand, van eene door ingenomenheid met eigen begrippen en met vooroordeelen geplaagde natie, maar die zich zelve van alle die verkeerdheden onbesmet waant, — hooren mag, dat *Duitschland* en *Nederland* behooren tot, ja zelfs zijn de meest godsdienstige en zedelijke volken van *Europa*. Die verklaring, — afgelegd door eenen man als VICTOR COUSIN, en dat in deze troebele tijden, waarin de staatkundige denkwijze der Nederlanders zoo strijdig schijnt met die der Franschen; die verklaring, geplaatst in de *Revue des Revues*, een tijdschrift, dat algemeen gelezen wordt omdat de Fransche taal eene Europeische geworden is; die verklaring heeft ons Hollandsch hart goed gedaan, omdat de bewustheid bij ons woont, dat die verklaring geene bloote lofspraak, maar de waarheid inhoudt. Dat heeft *Nederland* te danken aan dezels belangstelling in het algemeene welzijn; dat moet men schuldig rekenen aan verlichting en godsdienstige verdraagzaamheid; dat is men vooral dank te weten aan de zorgdragenis liefde in het opkweken van het opkomend geslacht. — Toen VICTOR COUSIN nog zeer onlangs (Sept. 1836.) het woelige *Parijs* verliet, en naar dit land kwam, dat men vóór ettelijke jaren goedgevoeld moeras en aanslibbing van Fransche rivieren, aanwas van Franschen bodem, in revolutionairen stijl te noemen, — heeft hij zich kunnen overtuigen, dat de aan de zee ontwoekerde grond bogen mogt op eene bevolking, wier zedelijke en godsdienstige zelfstandigheid en eigen wijze van bevordering van beschaving, wetenschappelijke en maatschappelijke verlichting roemen mogt tegen het vonnis der veroordeeling, vroeger tegen hetzelfde uitgesproken. Het hoofddoel der reize van den Franschen hoogleeraar, was hetzelfde als dat van OUVIER, *onderzoek naar den staat van het lager onderwijs in de Nederlanden en betrachting van de wijze der uitvoering van de regelen voor het onderwijs aangenomen*. Het ons bekend gemaakte deel van het verslag der bevinding van COUSIN schijnt opgesteld in eenen geest van gematigdheid en onpartijdigheid, dat eer doet aan den schrijver, en eene hulde aan de waarheid wordt hierin niet afgeperst, maar goetrouwig gegund en gegeven. Zijn verhaal, hoe en waarover hij zich heeft onderhouden met den verdienstelijken VAN DEN ENDE, die zoo veel heeft toegebracht, om het volks-onderwijs tot de hoogte te brengen, waarop het zich bevindt; zijn oordeel over den heer PRINSEN, en zijne bevinding van zaken kunnen niet dan de hoogste belangstelling verwekken. Inderdaad verdient het wel onder de algemeene aandacht gebracht te worden, hoe vreemdelingen, van erkende verdienste, oordeelen over onze wijze van onderrigt; over de resultaten, welke die manier van onderrigt te geven aan anderen oplevert; over de wenken en aanmerkingen, die zij oordeelen te moeten maken. Wenschelijk zoude het dus zijn, indien het rapport van VICTOR COUSIN volledig in het licht gegeven wierd; dat deze of gene bekwame hand er zich toe leenen wilde, om dat rapport dan te vertolken, en het door den druk algemeen verkrijgbaar te gesteld. Zonder den geleerden Franschman op zijnen uitstap naar *Haarlem*, *Amsterdam*, en zijn verderen togt door ons land te willen volgen op den voet, zij het nut niet voorbijgezien, dat eene korte bijeenbrekking van 's mans voornaamste beoordeelingen wordt ter neder gesteld. Vooreerst moet er in het oog gehouden worden, dat de proef genomen wordt door iemand, die, opgevoed in de begrippen eener godsdienst, bij wie zedelijkheid en goddiens in het alernaauwate verband staan, wel is waar, maar die ook uitsluitend het onderwijs in het algemeen, het volks-onderwijs, daaraan willen verbonden hebben, zoo dat de geestelijke herders te gelijk de meest invloed hebbende personen zijn op de uitvoering van het onderwijs; en het zal blijken, bij eene nadere beschouwing, dat die beginselen in de jeugdige ziel eens menschen ingeprent, zij moge

gewijzigd worden in rijperen leeftijd door eigen onderzoek en onderzanding, nimmer ten volle kunnen uitgewischt worden. Hiervoor zij Gode dank gezegd, want het bewijst, dat het goede zaad niet verstikt noch uitgeroeid kan worden uit het gemoed der menschen; want die hulde wordt met een opregt hart toegebracht, dat, ondanks de verkeerde rigting, die er kan gegeven worden aan sommige beginselen, het waarachtige, het goede, het duurzame ja het eeuwige der grondslagen van de christelijke godsdienst, onder elke kerkleer, steeds weldadig werken zal op de menschheid. Ware het noodig, de geschiedenis heeft dat zoo dikwerf geboekstaafd van alle godsdienstige gezinden, dat het overbodig is, zulks aan te toonen. — Ten andere moet men haarentegen opmerken, dat de schrijver van het rapport, die zich een wijsgeer en zedeleeraar noemt, het tot die hoogte heeft gebracht, dat hij het goede erkent waar hij het vindt; zoodat sommige afgetrokkene begrippen, die owillekeurig zijner denkwijze zekeren plooi geven, toch niet beletten den gunstigen en voordeeligen uitslag te erkennen, die hij inderdaad opmerkt. Eindelijk schijnt de verdienstelijke beoordeelaar, zich evenwel niet geheel en al te hebben kunnen vrijwaren, van de gedachten, alsof hetgeen hij zag en ondervond iets *apprête*, iets vooraf beschikt had; hetgeen niettemin hem noopte, om zelfs in die onderstelling lof te moeten toezwaaijen. En hieruit verklaare zich het oordeel over de leerwijze des heeren **FRANSEN**, dat de beoordeelaar wat te veel gepersonifieerd heeft: zijne voorkeur voor kostscholen voor iendige onderwijzers boven de inrigting der Haariemsche tweeschool, daardoor lost zich zijne beschouwing der schoollokalen op de dorpen op; maar tegelijk geeft het een uitstekend bewijs van zijn helder oordeel over de schoolopzieners, hoewel niet vrij van ingeborene begrippen, en zijne rondboratige verklaring, dat het gelijktijdig onderwijs in *Nederland* hooger in waarde geschat moet worden, dan het onderling onderwijs zod als dat naar Englands voorbeeld in *Frankrijk*, tijdens de reauratie, veld heeft gewonnen. Nadit vooraf te hebben laten gaan; zullen wij het een en ander meer van nabij in een volgend artikel beschouwen. *(Het vervolg hierna).*

Waterhoogte te Arnhem.

Den 16 April. 2 El 0 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 5 D
Den 17 April. 1 El 9 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 10 D

AMOTISATIE - SINDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten enz.

EERSTE RESSORT.

PROVINCIE GELDERLAND.

AANBESTEDING.

Mr. **HENDRIK JOHANNES VAN GENNEP**, Agent van het Domein te *Arnhem*, zal, als daartoe beoordeeld gemagtigd, in tegenwoordigheid van den Inspecteur der Domeinen in het Eerste Ressort, op Woensdag den 31sten Mei 1837, des voormiddags ten elf ure, ten overstaan van het plaatselijk bestuur te *Apeldoorn*, aan den minst aannemenden aanbesteden:

HET DRIE-JARIG ONDERHOUD

Der vaart van *Apeldoorn* naar den *Yssel* beneden *Hattum*, met de daaria gelegene Schutsluizen, Verlaten, onderdoorlopende Riolen, Duikers en Bruggen, mitsgaders de onderscheidene Sprengen en Beekken en verder daarbij behoorende voorwerpen; ingaande met den 1sten Junij 1837 en eindigde ultimo Junij 1840.

De bestekken en voorwaarden zullen ter lezing liggen in de bureaux van den Heer Administrateur der Domeinen in het Eerste Ressort, en van den Agent van het Domein te *Arnhem*; in het lokaal van het Provinciaal Gouvernement van Gelderland, ten Raadhuis te *Apeldoorn* en verder in de navolgende Logementen:

te *Arnhem* bij de Wed. **PULSERS**, in het Koffijhuis, en bij **P. HOBTERS**, in den Gouden Leeuw; te *Lent* bij de Wed. **CRINNEN** aan de Waal, te *Pannerden* bij de Wed. **OTTEN** op den Dijk; te *Zutphen* bij **P. WEIJERS** in het Zwijnshoofd; te *Deventer* bij **BECKING** in den Moriaan; te *Zwolle* bij **HARMSEN**, in het Heeren Logement en te *Hattum* bij de Wed. **BLOM**.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Agent van het Domein te *Arnhem*, alsmede bij den Opzigtter over de vaart, **H. L. LIJSEN** op het *Loo*, door wien drie dagen voor de aanbesteding de noodige aanwijzing in loco zal worden gedaan; zullende de gegadigden zich, gedurende dien tijd, ten voorschreven einde, bij genoemden ambtenaar moeten vervoegen, terwijl op den dag der aanbesteding geene inlichtingen hoegenaamd meer zullen gegeven worden.

De Agent voornoemd,
H. J. VAN GENNEP.

§ + + De Notaris Mr. **J. N. J. HOFF** zal, op den 26sten dezer, ten 10 uur, ten huize van den heer **J. STOELMAN**, bij de Rijnbrug te *Arnhem*, vendae houden van eenen zeer netten en wel geconserveerden gedeeltelijken *I. N. BOEDEL*, waaronder heldere **SPIEGELS**, Mahoniehouten **GARDE-ROBE**, dito **KABINET**, dito **SECRETARE**, dito **SPEEL** en andere **TAFELS** en **STOELEN**, eene 6 octaafs **FORTEPIANO**, **PENDULE**, **STAANDE KLOK**, **PLATEN** achter glas **LEDIKANTE** met behang, **MANGEL** en **PARS**, **VLOERKLEDEN**, **BEDDEN** met toebehoor, **MEUBEL-GORDIJNEN**, enz. enz. enz. Alles te zien van 10 tot 3 uren.

Verkoop

te *Zutphen*, op Woensdag den 26sten April 1837, te beginnen 's voormiddags om 10 uur, ten huize van den Mr. Geweermaker **H. VAN GUMSTEDT**, op de Markt aldaar, van eene partij **M. E. U. BELEN**, mitsgaders enkele en dubbele **J. A. G. T. G. W. E. REN**, **PISTOLEN**, **DEGENS** en het geest verder tot eene complete Geweermakers-affaire behoort; alles daags te voren voor een ieder te bezien.

TE HUUR.

Tegen den 1sten Junij aanstaande, of vroeger, ten **R. O. I. M. H. U. I. S.**, waarin de **S. U. I. K. E. R. B. A. K. K. E. R. S. A. F. F. A. I. R. E.**, sedert vele jaren, met goed succes is uitgeoefend; staande op eenen der beste standen binnen *Arnhem*. Te bevragen bij **P. L. O. E. G. Z. N. M. E. N. T. H. E. N.**, brieven franko.

§ + § **TE HUUR**, binnen *Arnhem*, een **K. O. E. T. S. + H. U. I. S.** en **S. T. A. L.** voor 2 Paarden, voorzien van eene pomp en verdere gemakken. Te bevragen bij den Bode **V. A. N. B. E. E. M.**, bij wien eene *Moderne K. A. R. L. E. S. L.* te koop is.

+ + + Voor eene huishouding zonder kinderen, te stribd te **H. U. U. R.**: een gemeubileerd **H. U. I. S.** met grooten **T. U. I. N.**, binnen de Stad *Arnhem*; te bevragen bij den Boekverkooper **J. A. Z. N. D. O. I. J. E. R.** aldaar.

+ + + Tegen betaling van een zeer matig kostgeld, vraagt men, in eene Apotheek in *Gelderland*, een **F. O. N. G. E. L. I. N. G.**, van een onbesproken gedrag, welke eene complete opleiding zal genieten. — Adres, met franko-brieven, onder Letter **O**, bij den Boekhandelaar **W. J. K. R. U. I. T.**, te *Arnhem*.

+ + + Een **L. O. O. D. G. I. E. T. E. R. S. - K. N. E. C. H. T.**, die kundig in zijn vak is, vast werk begerende, tegen een goed salaris des jaars, met kost en inwoning, adressere zich met gefrankeerde brieven onder Lett. **H.** bij den Boekhandelaar **W. C. W. A. N. S. L. E. V. E. N.**, te *Zutphen*.

§ + § Men verlangt op een Buitengoed, in *Overijssel*, tegen November aanstaande, een gehuwde of ongehuwde **T. U. I. N. M. A. N.**, volkomen ervaren in alles, wat betrekking heeft tot zijn vak. Adres, met *Franko-brieven*, onder Letter **Z.**, bij **R. B. O. E. L. E. N. S.**, Jr., Boekverkooper te *Zwolle*.

+ § + Om het Israëlitische Paaschfeest, zal op Donderdag en Vrijdag den 20sten en 21sten dezer, en Woensdag den 3^{den} en 4^{den} Mei, de **W. I. N. K. E. L.** van de Wed. **L. J. P. R. I. N. S.**, in de Rijnstraat te *Arnhem*, **G. E. S. L. O. T. E. N. Z. I. J. N.**; bij welke tevens ontvangen zijn Nieuwe **S. C. H. A. W. L. S.** en **Z. O. M. E. R. D. O. E. K. E. N.**, Zijden en andere **Z. O. M. E. R. S. T. O. F. F. E. N.**, voor Heeren en Dames-Kleeding; alle Soorten van **L. I. N. N. E. N. V. L. O. E. R. Z. E. I. L. E. N.**, **T. A. P. I. J. T. E. N.** en verdere **M. E. U. B. L. E. M. E. N. T. E. N.** voor Statie-Gordijnen, Tafel- en Bedde-Goederen. **P. S.** Ook kan men bij haar alle soorten van streepen en effen Tapijten bijgemaakt krijgen.

+ § + **J. O. O. R. B. A. N. D.**, Mr. Passementwerker in de Bakkerstraat, berigt zijne geëerde begunstigers, dat hij hem voorhanden is een overschoon assortiment witte gekleurde **M. E. U. B. E. L.** en anderen **F. R. A. N. J. E. S.**, witte en gekleurde **M. E. U. B. E. L. - G. A. L. L. O. N. S.**, gouden, zilveren in katonen **H. O. E. D. B. A. N. D. E. N.**, **R. I. T. U. I. G. P. A. S. S. E. M. E. N. T. E. N.** en **N. A. A. D. K. O. O. R. D. E. N.**, en voorts aller soorten van **G. A. R. E. N. S.** en **E. I. N. T. E. N.**. Beveelt zich in een ieders aandenken. *Arnhem*, den 17^{den} April 1837.

L. TIRAN,

heeft de eer het geëerd publiek te berigten, dat hij alhier aankomen is met een schoon assortiment van nieuw-modische **S. H. A. W. L. S.**, **S. T. O. F. F. E. N.** voor **D. A. M. E. S. K. L. E. E. D. E. R. E. N.** enz. enz. Is gelogeed bij **J. K. A. M. P. S.** op de markt, en zal sleeds vijf dagen vertoeven.

+ + + Op Donderdag den 13^{den} April, is er te *Zwolle*, ten langhals **H. O. N. D. J. E.** vernam, een *Handboek* met vier geschoren pootjes, zwart, wit, rood, en blauw, op en pootjes geel. Die betaelve op den *Handboek*, in *elp*, terug brengt, zal eene goede belooning genieten.

Soirée Musicale,

te geven hier ter stede door Mejufvrouw **T. H. E. R. E. S. E. M. I. L. A. N. U. L. E. O.**, oud 7 jaren, leerlinge van den Heer **L. A. F. O. N. T.**, op Woensdag den 19^{den} April 1837 in de gewone Concertzaal. Aanvang ten half zeven uren.

** Bij de Kantoor-Boekverkoopers van **M. E. U. R. S. E. N. C. O. M. P.** te *Amsterdam*, is van de pers gekomen, en alom verkrijgbaar gesteld; **VERVOLG OP DE VERHANDELING OVER EENE OP TE RIGTEN HANDELSBANK.** De prijs 75 Cent.